

MVCRX07QY6EU
prvotní identifikátor

MINISTERSTVO VNITRA
generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky
Kloknerova 2295/26, Praha 414, 148 01

Č. j.: MV- 23108-3/PO-OVL-2024

Praha 12. února 2024
Počet listů: 4

Odpověď na žádost podanou na základě zákona o svobodném přístupu k informacím

Ministerstvo vnitra – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky (dále jen „MV-GŘ HZS ČR“) obdrželo dne 28. 1. 2024 prostřednictvím Ministerstva vnitra Vaši žádost o poskytnutí informace ve smyslu zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „informační zákon“). Konkrétně jste žádal o informace ve vztahu k přípravě občanů na válku. K tomu MV-GŘ HZS ČR sděluje, že odpovědi k Vaším jednotlivým dotazům budou uvedeny bezprostředně za nimi.

„1. Kdy a jakém rozsahu proběhne výstavba krytů dostupných pro každého občana ČR“

K tomu MV-GŘ HZS ČR uvádí, že výstavba stálých úkrytů byla v České republice do roku 1990 podporována státem prostřednictvím účelových dotací z tzv. zvláštní části státního plánu a z účelově vázaných prostředků v rámci komplexní bytové výstavby. Po roce 1990 stát již neposkytoval finanční prostředky na výstavbu nových stálých úkrytů. Vláda¹ v roce 2002 stanovila zvláštnosti organizačních a technických opatření pro zabezpečení ochrany obyvatelstva v období stavu ohrožení státu a válečného stavu týkající se ukrytí obyvatelstva. Bylo schváleno, že náklady správních úřadů, obcí, právnických a fyzických osob spojené se zabezpečením údržby, revizí a provozu stálých úkrytů budou minimalizovány jejich širším komerčním využitím, prodloužením lhůt provádění revizí, případně zakonzervováním

¹ Usnesení vlády č. 417 ze dne 22. dubna 2002 - Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2006 s výhledem do roku 2015

vybraných technologických prvků. Následně vláda² v roce 2005 doplnila tuto část problematiky mimo jiné o sdělení, že stát nebude podporovat výstavbu nových stálých úkrytů, rekonstrukce a opravy stávajících stálých úkrytů ani trvat na zachování jejich účelu v mírové době. Toto rozhodnutí je nadále účinné a v současné době se s výstavbou úkrytů nepočítá.

Povinnost zajistit ukrytí v případě vzniku mimořádné události nebo krizové situace má podle ustanovení § 15 odst. 2 písm. c) zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, obec. V případě potřeby ukrytí obyvatelstva vydá příslušná obec pokyny obyvatelstvu ve své obci, které budou konkrétní a budou odpovídat potřebám řešení situace a možnostem ukrytí obyvatelstva.

Považujeme za důležité sdělit, že v České republice stejně jako v naprosté většině jiných států, není a ani dříve nebylo zajištěno ukrytí pro většinu obyvatelstva. Charakter ohrožení obyvatelstva, ale i technologie způsobující mimořádné události nebo krizové situace v čase zásadním způsobem pokročily, a mnohdy je i při rychlém zachycení hrozby takřka nemožné zajistit přesun obyvatelstva do úkrytů. Z tohoto důvodu došlo k zásadní změně v přístupu k ukrytí obyvatelstva, kdy se v současné době přistupuje k principu využívání ochranných vlastností staveb, jelikož se jedná se o daleko efektivnější a rychlejší způsob ukrytí. Při nárůstu hrozby vzniku válečného konfliktu je možné vytipovat podzemní, suterenní a jiné části obytných domů, provozních a výrobních objektů vhodné k úpravě na improvizované úkryty. Pouze při vyhlášení stavu ohrožení státu nebo válečného stavu dojde ke zpohotovování úkrytů. Současně ovšem bude platit princip ukrývání v budovách za využití jejich ochranných vlastností. Tato praxe se koneckonců uplatnila i v případě probíhající ruské válečné agrese na Ukrajině, kdy je doloženo, že obyvatelstvo využívalo stálých úkrytů spíše minimálně (např. v počátcích války v březnu roku 2022 byl úkrytový fond Kyjevského metra využíván cca pouze z 15 %).

„2. Kdy a jakém rozsahu dojde k vybavení občanů ČR ochrannými prostředky a léky“

K tomu MV-GŘ HZS ČR konstatuje, že podle § 17 odst. 2 vyhlášky č. 380/2002 Sb., k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva (dále jen „vyhláška č. 380/2002 Sb.“), jsou tzv. prostředky individuální ochrany určeny pro vybrané kategorie osob. Pro tyto osoby uvedené ve vyhlášce č. 380/2002 Sb. se za stavu ohrožení státu a válečného stavu provádí výdej prostředků individuální ochrany. Ochrana dýchacích cest a povrchu těla je pro ostatní osoby nespádající do vybraných kategorií prováděna tzv. improvizovanou ochranou, kterou si občané připravují svépomocí z dostupných prostředků.

Podrobnější informace k možnostem improvizované ochrany jsou uvedeny na našich stránkách: <https://www.hzscr.cz/clanek/prostredky-individualni-ochrany-prostredky-individualni-ochrany.aspx?q=Y2hudW09MQ%3d%3d>.

² Usnesení vlády č. 21 ze dne 5. ledna 2005 – Informace o plnění Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2006 s výhledem do roku 2015 s návrhem na její dílčí úpravu

V souvislosti s dotazem na vybavení léky je zapotřebí sdělit, že tato problematika nespadá do působnosti MV-GŘ HZS ČR, ale Ministerstva zdravotnictví, avšak pouze v souvislosti s distribucí léčiv na území ČR. Nákup léků pro vlastní potřebu není odpovědností státu, ale každého jednotlivce. Jedinou výjimkou jsou opatření ochrany obyvatelstva v zóně havarijního plánování jaderných elektráren, kde jsou uplatňována opatření tzv. jodové profylaxe a tato jsou občanům žijícím v zóně distribuována.

„3. Kdy obdrží občané ČR konkrétní instrukce, jak mají v případě války (např. při vyhlášení leteckého poplachu) postupovat“

K tomu MV-GŘ HZS ČR uvádí, že v případě nutnosti varování obyvatelstva před nebezpečím bude aktivován jednotný systém varování a vyrozumění, který prostřednictvím varovného signálu „Všeobecná výstraha“ varuje obyvatelstvo před hrozcí nebo nastalou mimořádnou událostí. Další doplňující informace lze získat na území obce od orgánů obce, složek integrovaného záchranného systému nebo prostřednictvím hromadných informačních prostředků.

Avšak varování samo o sobě nebude účinné, pokud občan nebude vědět dopředu, jak se má zachovat. V této souvislosti se v oblasti vzdělávání obyvatelstva snaží Hasičský záchranný sbor České republiky (dále jen „HZS ČR“) preventivně výchovnou činností oslovit děti v mateřských školách, žáky a studenty na základních a středních školách, vysoké školy, dospělou populaci, seniory i handicapované občany. Používá k tomu různé formy a metody: projektové dny, přednášky, besedy, tvorbu výukových materiálů, přípravu stávajících a budoucích učitelů. Organizuje různé soutěže, dny otevřených dveří, exkurze na hasičských stanicích, besedy pro občany, tvoří vzdělávací materiály – brožury, letáky, odborné články do celostátních a regionálních médií a na sociální sítě. Veškeré aktivity v oblasti preventivně výchovné činnosti jsou každoročně sumarizovány v pravidelných „Zprávách o činnosti HZS ČR v oblasti preventivně výchovné činnosti“ na našich webových stránkách:

<https://www.hzscr.cz/clanek/vychova-a-vzdelavani-obyvatelstva-vychova-a-vzdelavani-obyvatelstva-zpravy-o-cinnosti.aspx>.

Problematika ukrytí byla vždy součástí preventivně výchovné činnosti, avšak v letošním roce jí bude věnováno více pozornosti v návaznosti na probíhající události. Více informací lze získat rovněž na našich stránkách:

<https://www.hzscr.cz/clanek/ukryti-obyvatelstva-v-ceske-republice.aspx>.

Konkrétní opatření pro území dané obce lze pak detailně získat na místně příslušném obecním úřadě.

„4. S jakými náklady se pro tyto účely v rozpočtu Vašeho ministerstva pro rok 2024 a další léta počítá“

K tomu MV-GŘ HZS ČR uvádí, že náklady na údržbu a provádění revizí úkrytů tedy v současné době nesou jejich vlastníci, což je jedním z důvodů neustále se snižujícího počtu

stálých úkrytů v evidenci. V této souvislosti nemůže Ministerstvo vnitra tyto náklady poskytnout, jelikož tyto náklady nenese.

Vaši žádost tímto považujeme za vyřízenou.

Mgr. Antonín Slabý, Ph.D., MBA, LL.M.
ředitel odboru legislativně právního
pověřen řízením